

17. Bóg Sędzieja sprawiedliwy czy miłosierny Ojciec?

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Uzmysłowanie właściwego obrazu Boga;
- Pogłębienie rozumienia rzeczy ostatecznych człowieka (niebo, czyściec, piekło / zbawienie, potępienie).

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Na podstawie wiedzy osobistej określa cechy sędziego, odnosząc je do Boga – Sędziego;
- Wyjaśnia pojęcie Sądu Bożego, sądu ostatecznego;
- Po analizie tekstu interpretuje biblijne opisy sądu ostatecznego;
- Na podstawie fragmentów KKK definiuje pojęcia „niebo”, „czyściec”, „piekło”;
- Własnymi słowami omawia rzeczy ostateczne człowieka;
- Wykorzystując treści z podręcznika, podaje życiorys św. Faustyny;
- Własnymi słowami charakteryzuje najważniejsze przesłanie orędzia o Bożym Miłosierdziu.

3. POJĘCIA, POSTACI

- Koniec świata;
- Miłosierdzie;
- Sprawiedliwość;
- Sąd Boży;
- Sąd szczegółowy;
- Sąd uniwersalny;
- Paruzja;
- Powszechne zmartwychwstanie.

4. WARTOŚCI

- Bojaźń Boża;
- Kształtowanie we własnym życiu właściwej postawy wobec rzeczy ostatecznych.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Wprowadzenie: cechy sędziego;
- Biblia o sądzie Bożym;
- Rzeczy ostateczne człowieka.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – słoneczko. Nauczyciel wiesza na tablicy lub zapisuje hasło: „dobry sędzia” i stawia pytania:

- Jakie cechy powinien posiadać sędzia? Uczniowie wypisują na małych karteczkach cechy, kartki następnie umieszczają wokół hasła na tablicy. Nauczyciel podaje temat lekcji i zadaje pytania:
- Czy takie cechy można odnieść do Boga?
- Co to znaczy, że Bóg jest sędzią?
- Jaki jest Bóg jako sędzia?

Po odpowiedzi na ostatnie pytanie nauczyciel odsyła uczniów do tekstu, w którym wymieniono cechy Boga (z podręcznika).

Rozwinięcie tematu:

Metoda – praca z tekstem biblijnym. Nauczyciel wyznacza kolejno kilku uczniów, aby głośno odczytali poszczególne fragmenty Pisma Świętego mówiące o sądzie Bożym (Mt 25, 31-46; Ap 20, 11-15).

Metoda – wykład. Nauczyciel omawia biblijne przekazy o sądzie ostatecznym. Dokonuje także rozróżnienia między sądem szczegółowym (indywidualnym) – po śmierci każdego człowieka, a sądem ostatecznym, uniwersalnym, który dokona się po powszechnym zmartwychwstaniu.

Zadaje następujące pytania:

- Jak będzie wyglądał sąd ostateczny?
- Jakie są możliwe wyroki Boga – Sędziego?

Nauczyciel dyktuje krótkie katechizmowe definicje: nieba, piekła i czyśćca, np. z KKK.

Metoda – praca indywidualna. Nauczyciel nawiązuje do Bożego Miłosierdzia, podkreślając, że objawia się ono w tym, że Pan Bóg daje nam kolejną szansę powrotu do Niego, daje nam czas na nawrócenie, na naprawienie swoich złych czynów. Następnie prosi uczniów o odczytanie z podręcznika orędzia o Bożym Miłosierdziu i życiorysu św. Faustyny. Krótko omawia.

Zakończenie:

Nauczyciel stawia pytanie:

- Jaka powinna być właściwa postawa chrześcijanina w obliczu zapowiedzi sądu ostatecznego?

Metoda – wykład. Cnota Bożej bojaźni: ważna jest ufność w Miłosierdzie, ale i pamięć o sprawiedliwości Boga i odpowiedzialności człowieka za swoje czyny.

Notatka:

Definicje i pojęcia zapisywane na bieżąco.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski / historia sztuki – przykłady postawy miłosierdzia w literaturze i sztuce. Koniec świata i apokaliptyka w literaturze i sztuce;
- Historia – życie i dzieło św. Faustyny osadzone w historii Polski.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Alternatywny sposób rozpoczęcia lekcji może polegać na wypisaniu skarżeń z pojęciem: „BÓG”. Nauczyciel może też rozdać do wypełnienia formularze *metoda – niedokończone zdania*:

- Bóg jest jak
- Boży Sąd jest jak

Charakteryzując Boga jako sędziego, można użyć opisów cech Boga z podręcznika, wydrukowanych na przykład na oddzielnych kartkach. Uczniowie w oparciu o opisy szukają odpowiedzi na pytanie:

- Jak dana cecha, przymiot Boga, może wpływać na ludzi?

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Co możemy powiedzieć o Bogu?

- **Bóg – Istota niewypowiedziana:** Bóg – jest Duchem, czyli istotą rozumną i wolną, która nie posiada ciała. Jest niewidzialny. Wyznajemy, że jest duchem, znaczy to przede wszystkim, że nie jest istotą materialną czy cielesną. Możemy powiedzieć, że Bóg jest inny niż wszystko, co nas otacza. Wyznajemy, że jest Mądrością, ale to znaczy przede wszystkim, że nie jest mądry w sensie, w jakim mówi się o mądrym człowieku. Wyznajemy, że

jest wolny, bo sprawia wszystko według swej woli zgodnie ze swoją Mądrością i Miłością. Przyznajemy Bogu wszystko to, co w nas samych uważamy za bezwzględnie wartościowe. Ale Bóg jest nieskończenie, niepojęcie, niewypowiedziane Mądry, Wolny i Kochający!

- **Bóg jest święty:** to z kolei oznacza, że oddzielony jest od wszelkiego skalanania moralności, i jest wrogiem grzechu. Bóg widzi wszelkie zło i gniewa Go ono; często mówiąc o świętości Biblia przywołuje obraz ognia. Bóg jest jak trawiący ogień. Jest transcendentny, czyli przewyższa wszystko, jest ponad wszystkim, cokolwiek istnieje. Nie należy do tego świata, do tego wszechświata, który jest dziełem Jego woli. To właśnie, że Bóg jest całkowicie inny niż wszystko i że jest ponad wszystkim, że jest transcendentny – wyraża w Biblii hebrajskie słowo *qadosz* – ‘święty’. Święty, a nawet po trzykroć Święty (por. Iz 6, 3), nie znaczy jednego z Bożych przymiotów, lecz jest wprost Bożym imieniem.
- **Bóg jest wieczny:** co oznacza, że nie ma ani początku, ani końca. Jest nieśmiertelny, nieskończony. Bóg objawił się nam jako ten, który Jest (Wj 3, 14). Mówimy więc o nim, że jest Odwieczny, Przedwieczny i Wiekuisty.
- **Bóg jest wszechobecny:** Bóg jest wszechobecny, co oznacza, że jest zawsze i w każdym miejscu. Bóg jest obecny wszędzie, gdziekolwiek wypowiadamy „tu” – i na każdym innym miejscu. Nie należy więc wyobrażać sobie Boga jako istoty mieszkającej w niebie (a nieba jako przestrzeni do zamieszkania!) lub zamkniętej w obrębie świątyni. Bóg nie jest ograniczony przestrzenią ani miejscem. Jest obecny wszędzie, na każdym miejscu. Tak wyznajemy, lecz przekracza to granice naszej wyobraźni. Dla człowieka wszechobecność Boga oznacza, że jest On zawsze blisko. Jak ojciec jest blisko swoich dzieci. Tak św. Paweł głosił Ateńczykom: szukamy Boga niejako po omacku, a „w rzeczywistości jest On niedaleko od każdego z nas, bo w Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy”.
- **Bóg jest wszechwiedzący:** Bóg jest wszechwiedzący. On zna zatem przeszłość, terażniejszość i przyszłość, nawet to, o czym myślimy w każdym momencie. Bóg zna wszystko, co było, jest, będzie i mogłoby być. Skoro wie wszystko, Pan Bóg niczego nie musi poznawać ani o niczym się dowiadywać. Zna wszystko odwiecznie. Bóg zna wszystko: i to, co dzieje się z jakiejś konieczności, i to, co jest owocem wolnego wyboru człowieka. Trzeba by powiedzieć, że Pan Bóg nie patrzy na świat, by się czegokolwiek dowiedzieć, lecz że świat jest taki, jakim go Pan Bóg poznaje.

- **Bóg jest wszechmogący:** Bóg jest wszechmocny, ma moc uczynić wszystko. Może zrobić wszystko to, co mu się podoba, ale Jego uczynki będą zawsze w zgodzie z innymi cechami Jego charakteru. Wiara w Bożą wszechmoc posiada – jak wskazuje Pismo Święte – kilka źródeł. Pierwszym jest wiara w stworzenie. Znanie dobrze opowiadanie o stworzeniu świata znajdujące się w pierwszym rozdziale Księgi Rodzaju wymienia kolejno niebo i ziemię, słońce, księżyc i gwiazdy, lądy i morza, ryby, ptaki i zwierzęta, wreszcie – człowieka, by wyrazić podziw dla absolutnej wszechmocy Boga, stwarzającego wszystko jednym swym słowem. Wiara w Bożą wszechmoc płynie także z doświadczenia dziejów. Dla Izraela jest to doświadczenie jego własnej historii. Idzie tu o „wielkie dzieła Boga”, ratującego wybrany przez siebie naród. Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego”, jak zwiastuje anioł Najświętszej Maryi Pannie (Łk 1, 37). Czymże zatem jest Boża wszechmoc? Jest mocą stwórczą: jest kształtowaniem ludzkiej historii, by stawała się historią ludzkiego zbawienia, jest odradzającym człowieka przebaczeniem win.
- **Bóg jest wierny:** Jest wierny wszystkiemu, co stworzył. Nie tylko bowiem stworzył wszystko, lecz i o wszystko, co stworzył, troszczy się, wszystkim się opiekuje i prowadzi do pełni rozwoju. Mimo że człowiek nie okazał Mu wzajemnej miłości, lecz przez nieposłuszeństwo stał się synem marnotrawnym, Bóg nie odstąpił od swej miłości ku niemu. Mimo licznych niewierności ze strony tego narodu nie cofnął swej opieki. Bóg jest miłującym Ojcem wszystkich, nawet marnotrawnych swych synów. Bóg kocha wiernie: będąc Ojcem, daje swego jednorodzonego Syna, by każdy, kto w Niego uwierzy, miał życie wieczne; Jest wierny: szuka zagubionego człowieka. Każdy, kto się do Niego zwróci i zawierzy Mu, znajdzie przebaczenie i życie.
- **Bóg jest sprawiedliwy:** Bóg jest sprawiedliwy. Karze za zło popełnione przez człowieka, nagradza dobre postępowanie. Jest sprawiedliwym sędzią. Tymczasem Bóg, będąc Stwórcą, Panem i Zbawicielem, jest sprawiedliwy w Jedyny, absolutny, sobie właściwy sposób. Stawia On wymagania niejako sam sobie. Skoro chce dać człowiekowi życie i doprowadzić go do zbawienia, pozostaje temu zawsze wierny, nawet wtedy, gdy człowiek grzesząc odrzuca Jego wezwanie i dary. Bóg nie chce śmierci grzesznika, lecz by się nawrócił i żył (por. Ez 18, 23). Sprawiedliwość Boga jest niezwykle bliska Jego miłosierdziu!

- **Bóg jest miłosierny:** To znaczy, że Bóg jest miłością, którą ogarnia wszystkich i wszystko, co stworzył. Jego miłość przejawia się zwłaszcza wobec słabych, nieszczęśliwych, ubogich, przede wszystkim zaś wobec grzeszników. Jezus Chrystus objawia ponad wszystko miłosierdzie Ojca, który jest w niebie. Jest On jak ojciec syna marnotrawnego, oczekujący z miłością na jego powrót. Szczególnie ważny jest fakt, że to nie grzesznik zwraca się pierwszy ku Bogu. Inicjatywa nawrócenia i zbawienia grzesznika jest inicjatywą Boga, który szuka i wzywa zagubionego, jak dobry pasterz szuka zagubionej owcy. Człowiek świadomy opieki Bożej nad sobą ma okazywać miłosierdzie wobec wszystkich potrzebujących: słabych, ubogich, chorych, prześladowanych... Miłosierdzie Boże szerzy się w ten sposób wśród ludzi, wymagając od nich samych miłosierdzia, które byłoby i realizacją, i znakiem miłosierdzia Bożego.

Oprac. na podst. Andrzej Zuberbier, *Jaki jest Bóg?*